

KPC Groep

**Woonwagenbewoners, Roma en Sinti
: achtergrondinformatie**

Literatuuroverzicht

Samengesteld door: Diny Albers

juni 2011

Boeken

Artikelen

Jeugdboeken / romans

Audiovisueel materiaal

Boeken

40 jaar 1946 -1986 : Landelijk Woonwagewerk / Charles Jeurgens . - Tilburg : Uitgeverij H. Gianotten b.v. . - 129 p.

Met lit. opg

Een andere kijk : nieuwe uitgangspunten voor een interactief woonwagenebeleid / S. Khonraad, J. Overbekking . - Utrecht : Forum, 2002 . - 59 p.

90-5714-117-5

Analyse van de huidige situatie van woonwagenebewoners en een verklaring voor het feit waarom het beleid tot nu toe weinig effect heeft gesorteerd. De auteurs zijn van mening dat de centrale overheid opnieuw een regiefunctie moet claimen en pleiten voor een interactief woonwagenebeleid. Een beleid waarin zowel de overheid als de woonwagenebewoners hun verantwoordelijkheid dragen en waarin sprake is van een gedifferentieerde, vraaggerichte aanpak.

Babylon aan de Noordzee : nieuwe talen in Nederland / G. Extra, J.J. de Ruiter (red.) . - Amsterdam : Bulaaq, 2001 . - 336 p.

ISBN 9054600683

In de Nederlands samenleving doen tal van nieuwe talen en culturen hun intrede in de kring van familie of vrienden, in het onderwijs en op de werkvloer. 'Babylon aan de Noordzee' geeft inzicht in een groot aantal van deze nieuwe talen en hun sprekers in Nederland: Arabisch, Berbers, Chinees, Hindi en Sarnami, Italiaans, Koerdisch, Moluks Maleis, Papiamentu, Portugees, Romanes, Servisch, Kroatisch en Bosnisch, Somalisch, Spaans, Sranan en Turks.

Begraaf me rechtop : omzwervingen van de Roma in Europa / Isabel Fonseca. – Amsterdam : De Bezige bij, 2009 – 422 p.

ISBN 9023435842

Roma, zo noemen de zigeuners zichzelf. *Begraaf me* rechtop vertelt hun verhaal vanaf de exodus uit India tot heden.

Fonseca reisdedoor Albanië, Roemenië, Bulgarije en Duitsland en tekende hun verhalen op. Deze uitermate pijnlijke rapportage is de eerste geschreven geschiedenis van een goeddeels ongeletterd volk. Fonseca geeft de Roma een stem.

Bevrijd van een stigma : de maatschappelijke effecten van de opheffing van een regionaal woonwagenecentrum in Deventer voor zijn bewoners en voor de samenleving / F. Alsemgeest, G. Venneman . - Raalte : Stichting De Kleine Woonwagene locatie, 2005 . - 32 p., tabn., bijl.

Onderzoek naar de effecten op de maatschappelijke participatie van (ex-)woonwagenbewoners 25 jaar na de decentralisatie van het regionale woonwagencentrum. Het onderzoek is gericht op de thema's wonen, werken, onderwijs en deelname aan het maatschappelijk verkeer. De conclusie is dat de ontwikkelingskansen van de voormalige bewoners enorm zijn verbeterd. Deelname aan vervolgonderwijs is sterk toegenomen, aantal bewoners met een uitkering drastisch gedaald en de actieve deelname aan het maatschappelijk verkeer is toegenomen.

Blauwe haren, zwarte ogen : de Romacultuur van binnenuit / Felicita Vos. - Meulenhoff, 2010. – 255 p

Blauwe haren, zwarte ogen begint met een reis naar Auschwitz. Het is het startpunt voor een tocht door de rijke cultuur van Sinti, Roma en gitano's, ook wel zigeuners genoemd. Ze zijn door de eeuwen heen vervolgd en als paria's van de maatschappij naar onherbergzame uithoeken verdreven. Ook vandaag de dag worden veel Roma geminacht en verguisd en wordt in stereotype beelden over hen geoordeeld. Maar hoe ziet hun cultuur er dan wel uit? Felicita Vos neemt ons mee naar diverse delen van Europa waar haar hoofdpersonen leven en werken.

Cultureel scholings- en werkgelegenheidsproject Sinti / Stichting Sinti Werk, Gemeente Eindhoven . - Best : Stichting Sinti Werk/Eindhoven : Gemeente Eindhoven, 1998

Publicatie over het cultureel scholings- en werkgelegenheidsproject Sinti, de Sinti werden gemotiveerd omdat muziek een wezenlijk onderdeel uitmaakte van zowel het toeleidingstraject als van het 'werkervaringsgedeelte'.

D'ou viens-tu gitan? ou vas-tu? / M. Cannizzo . - [s.l.] : Pages Nouvelles, 1988 . - 237 p. : foto's, ill.

Met bijl.

ISBN 2-9502634-0-2

Da wollten wir frei sein! : Eine Sinti-Familie erzählt . - Weinheim [etc.] :

Beltz, 1983 . - 169 p. : foto's

ISBN 3-407-80642-6

Den Haag, zijn zigeuners en hun vervolging / Roel Wuite . - Den Haag : Warray, 1989 . - 55 p. : ill.

90-72477-02-2

Gedenken in Auschwitz : een reis van Sinti en Roma naar het voormalige Poolse concentratie- en vernietigingskamp . - 's-Hertogenbosch : Stichting Media PWN, 2006 . - 11 p.

Een gezicht achter cijfers : verhalen van woonwagenbewoners naar aanleiding van de monitor maatschappelijke en economische positie van woonwagenbewoners 2002 / Initiatiefgroep Woonwagenbewoners, Sinti en Roma . - Utrecht : STAB, 2002 . -

35 p.

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Uit onvrede met de 'Monitor maatschappelijke en economische positie woonwagenbewoners, tweede meting, Cebeon 2e conceptrapport 30 januari 2002' heeft de Initiatiefgroep Woonwagenbewoners, Sinti en Roma een aanvullend rapport geschreven waarin woonwagenbewonders hun eigen ervaringen en wensen naar voren brengen.

Frederika : Het leven van een woonwagengeneratie tussen 1900 en 1945 / F.

Brummer . - Amsterdam : Pendoor, 1984 . - 127 p. : foto's

Met bijl.

ISBN 90-70707-06-3

Gypsies and Travellers : socio-cultural data, socio-political data Tsiganes et Voyageurs : données socio-culturelles, données socio-politiques / J.P. Liégeois . - Strasbourg : Council of Europe/Council for cultural co-operation, 1987 . - 218 p.

Met bijl.

ISBN 92-871-0791-2 (engelse versie) ISBN 92-871-0790-4 (franse versie)

A history of the Romani people / H. Kyuchukov, I. Hancock . - Honesdale : Boyds Mills press, 2005 . - 32 p. afbn.

1-56397-962-4

Fotoboek over het leven van Roma aan de hand van thema's als huwelijk, geboorte, werk etc.

In Auschwitz vergast, bis heute verfolgt : Zur Situation der Roma (Zigeuner) in Deutschland und Europa . - Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1979 . - 333 p.

Met bijl.

ISBN 3-499-14430-1

'Kom, we zijn tebie! ; Bezembinders en scharenslieps : voyageurs in Vlaanderen / M. Kerff . - Leuven : Van Halewijck, 2000 . - 157 p. : foto's

Met lit.opg.

ISBN 9056172689

In dit boekje de verhalen van mensen die de mooie en minder mooie kanten van het woonwagengestaan aan den lijve hebben ervaren. Hun verhalen dreigen te verdwijnen omdat ze geen geschreven bronnen hebben. Dit boek werpt een blik in het leven van de voyageurs. De auteur luisterde naar tientallen getuigenissen en stelde vast dat de levenswijze van de voyageurs in de loop van de jaren sterk veranderd is, maar dat een aantal culturele eigenheden springlevend is, zelfs bij de jongere generatie. In zijn hart zegt elke voyageur nog steeds: 'Kom we zijn tebie!' (Bargoens voor: 'Kom, we zijn weg')

Laat maar zitten: Integratie van Roma is een doe-woord / T. Machiels.- Antwerpen: Garant Uitgevers, 2009.- 138 p.

Met lit. opg.

ISBN: 9789044124538

Leerkrachten, schoolopbouwwerkers en directies; straathoek-, integratie- en opbouwwerkers; vrijwilligers en beroepskrachten... al meer dan tien jaar zijn er vele tientallen basismensen aan de slag met Roma. Heel geëngageerd, heel creatief en vaak ook heel alleen. Maar ze boeken wel resultaat, zeker in de toeleiding van Romakinderen en -jongeren naar het onderwijs.

Dit boek brengt samen wat aan de basis leeft. Het analyseert oorzaken en aard van de specifieke situatie van de Romagroepen. Het ontleedt waar de knooppunten in de integratie zitten en ontwerpt een uitweg naar een betere sociale cohesie tussen Roma en gadgé. Dankzij toetsvragen en vuistregels wordt het een eerste werkboek voor al wie zich engageert voor en met Roma... maar ook met andere minderheden, voor wie tussen de regels lezen wil.

Laat de was maar hangen : voyageurs en zigeuners in de straat / D. Beersmans ...[et al.] . - Antwerpen ; Apeldoorn : Garant, 2002 . - 99 p.

Met bijl., bibliografie

ISBN 90-441-1311-9

Methodeboek over het werken met Voyageurs, Roma en Sinti in België voor hulpverleners en vrijwilligers. De eerste twee hoofdstukken behandelen de negatieve beeldvorming rond deze drie minderheidsgroepen en achtergrondinformatie over de nomadische cultuur. Vervolgens geven de auteurs een beeld van hun leven aan de hand van de thema's: wonen, huishouden, onderwijs, godsdienst, gezondheid en opvoeding. In het vierde hoofdstuk wordt ingegaan op interculturele bemiddeling gevolgd door praktijkvoorbeelden in hoofdstuk vijf.

De langste weg : mijn leven in de woonwagen / P. Tauber . - Utrecht : SWP, 1988 . - 179 p.

ISBN: 90-6665-023-0

Me hum Sinthu : Ik ben Zigeuner : Gesprekken met Zigeuners over de vervolging in de periode '40-'45 en de jaren daarna / Jan Beckers . - 's-Gravenhage : Horus, 1980 . - 132 p. : ill.

Met lit.opg.

ISBN 90-70247-12-7

Johan 'Lolo' Grunholz. Stephanus 'Tatta' Hanstein, 'Crasa' Wagner, Adolf Frans Petalo en Albert 'Sekkeman' vertellen ieder hun aangrijpende, onthutsende verhaal van de moord op en de vervolging van een volk dat in deze maatschappij zijn bestaansrecht lijkt te hebben verloren.

De harde feiten over het lot van de Zigeuners tijdens de Duitse bezetting zullen het waarheidsgehalte van de 'officiële' publikaties over de vervolging en het aantal 'vermisten' zwaar aan de kaak stellen.

Aan de vijf gesprekken, die behalve de kwalijke gebeurtenissen tijdens de oorlogperiode ook die van de tegenwoordige tijd betreffen, heeft samensteller Jan Beckers een helder historisch overzicht toegevoegd.

Mensen van de reis : woonwagenbewoners en zigeuners in Nederland 1868-1995 / A. Cottaar, L. Lucassen, W. Willems . - Zwolle : Waanders, [z.j.] . - 160 p. : foto's
ISBN: 90-400-9727-5

Mijn strijd als Sinti-vrouw / M. Leimbergen . - Den Dungen : Daja, 2001 . - 286 p.
ISBN 90-73180-82-1

Dit boek is door Maria Leimbergen geschreven om de maatschappij een betere kijk te kunnen geven in het ware zigeunerleven. Dit verhaal gaat uitsluitend over Belgische zigeuners: Manouchen, ook wel Sinti genoemd. Het gaat over de Sinti-cultuur en vooral ook over de strijd van Maria Leimbergen om een legaal terrein te krijgen. Ze wil met dit boek ook afrekenen met vooroordelen, discriminatie en racisme.

Mijn wieg stond in een woonwagen : tien portretten / M. Spanjer . - Utrecht : Forum, 2002 . - 87 p. : ill.
ISBN 90-5714-116-7

In het publieke debat worden de woonwagenbewoners weinig gehoord en de media berichten over deze groep Nederlanders meestal in negatieve zin. Marjanke Spanjer liet 10 mensen aan het woord wier wieg in een woonwagen stond. De geïnterviewden vertellen over hun jeugd, hun bezigheden, de gewoontes van hun familie en hun verhouding tot de 'burgers'. Dat levert kleurrijke verhalen op waaruit één ding zeker blijkt: de standaard woonwagenbewoner, zoals die dikwijls naar voren komt in de media, bestaat niet.

Monitor maatschappelijke en economische positie woonwagenbewoners : tweede meting / Cebeon (Centrum beleidsadviserend onderzoek) . - Amsterdam : Cebeon, 2002 . - 72 p. : tab
Met bijl.

Rapportage van de tweede meting van de monitor " economische en maatschappelijke positie van woonwagenbewoners". Aanleiding voor deze vierjaarlijkse monitor vormde de in juni 1994 verschenen evaluatie van het woonwagenbeleid sinds 1975. Doel van de monitor is om de ontwikkeling van een aantal aspecten van de positie van woonwagenbewoners te volgen. Bij de eerste meting, aangeduid als 'nulmeting', is een stand opgemaakt. Bij de tweede meting is de actuele stand opgemaakt en nagegaan in hoeverre er sprake is van positieve op negatieve ontwikkelingen sinds de nulmeting.

Monitor racisme & extreem rechts : Roma en Sinti / P. R. Rodrigues, M. Matelski . - Amsterdam : Anne Frank Stichting, 2004 . - 63 p. - (Monitor racisme & extreem rechts)
Met lit. opg., bijl.
90-72972-92-9

Onderzoek naar de achterstelling van Roma en Sinti, dat in het kader van de

monitor racisme en extreem rechts is verricht. Zij ondervinden een aanzienlijke achterstelling, maar doen vrijwel geen aangifte van discriminatie. Hun achterstand in onderwijs en op de arbeidsmarkt overstijgt die van andere minderheidsgroepen. De kern van de gesignaleerde problematiek ligt in de grote cultuurverschillen en het langdurige wederzijdse onbegrip tussen de Roma en Sinti gemeenschap en de Nederlandse samenleving. Bij de positieverbetering van Roma en Sinti laat de rol van de overheid te wensen over.

Monitor woonwagenbewoners : economische en maatschappelijke positie : eindrapport / Cebeon (Centrum beleidsadviserend onderzoek bv . - Amsterdam : Cebeon, 1997 . - 94 p. : tab.

Met bijl.

S

De Nederlandse zigeuners : een vooronderzoek naar hun maatschappelijke positie / J. Overbekking, R. Geerts . - [s.l.] : Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, 1984 . - 103 p.
Met lit. opg.

The roads of the Roma : a PEN anthology of Gypsy writers / ed. by I. Hancock e.a. . - Hertfordshire : Hertfordshire Press, 2004 . - 159 p.

0-900458-90-9

Bloemlezing met gedichten en teksten van Romani schrijvers. Daarnaast is er een tijdbalk met alle belangrijke gebeurtenissen uit de Roma-geschiedenis van het jaar 997 tot 1998

Rollen of stilstaan : over leven en werken van woonwagenbewoners . - Amsterdam : A'dams woonwagenwerk De Rolleman . - 76 p. : foto's

Met bijl.

Rom=mens : zigeuners in Nederland van de 15e eeuw tot heden / red.: J. Hoogwoud, D. Hondius, F. Alleweldt . - [s.l.] : Vereniging Lau Mazirel, 1986 . - 34 p.

Brochure bij een tentoonstelling over de geschiedenis van zigeuners.

Roma in Nederland: waar liggen de kansen? ; verslag van de conferentie 27 mei 1997 / Gemeente Nieuwegein, afd. welzijnszaken; Vereniging Lau Mazirel . - Nieuwegein [etc.] : Gemeente Nieuwegein, 1997 . - 43 p.

Met deelnemerslijst

De Roma in Nederland: een onderzoek naar het overheidsbeleid ten aanzien van de Roma in de periode van 1969 tot 2003 / J. Knip . - Groningen: Rijksuniversiteit Groningen, 2007 . - 54 p.

Met lit. opg.

Literatuurscriptie over het beleid van de Nederlandse overheid ten aanzien van zigeuners in de periode 1969 tot 2003 en de houding van de Roma ten opzichte van dit gevoerde beleid. Welke integratierreinen hebben voor de grootste kloof gezorgd en of het gevoerde beleid effectief is geweest vanuit het perspectief van de overheid en het perspectief van de Roma.

Sinti und Roma : im ehemaligen KZ Bergen-Belsen am 27. Oktober 1979 / Selma Steinmetz, Oskar Rose . - Göttingen : Gesellschaft für bedrohte Völker, 1980 .
- 192 p.
Met ill.
ISBN 3-9222197-04-3

Sinti und Roma : die Vernichtung eines Volkes im NS-Staat / D. Kenrick, G. Puxon . - Göttingen : Gesellschaft für bedrohte Völker, 1981 . - 192 p. : foto's . - (Reihe Pogrom)
Oorspr. titel: The destiny of Europese gypsies. - Met bijl.
ISBN 3-922197-08-6

Sinti en Roma in Nederland : een onderzoek naar de algemene levensomstandigheden, gezondheidssituatie en toegang tot de gezondheidszorg van de Sinti en Roma in Nederland / K. Sikkema . - Amsterdam : Dokters van de Wereld, 2004 . - 20 p.
Met lit.opg.

In het onderzoek wordt na een historische beschrijving van Sinti en Roma en het overheidsbeleid in Nederland de huidige situatie op het gebied van wonen, werken en onderwijs beschreven. Daarna volgt een verslag van de gezondheidssituatie en de toegang tot de Nederlandse gezondheidszorg. Tenslotte wordt de situatie vergeleken met andere Europese landen.

Terug naar Auschwitz : een gedenkwaardige reis van Nederlandse Sinti en Roma / P. Hovens ...[et al.] . - Utrecht : Forum, 2002 . - 59 p.
Met lit.opg.
ISBN 90-5714-115-9

Fotoboek, met impressies van de reis van veertig Sinti en Roma naar Auschwitz-Birkenau om daar de internationale herdenking op 2 augustus 2000 bij te wonen en de nodige achtergrondinformatie.

Unter Hexern und Zauberern : die geheimen Traditionen der Zigeuner / P. Derlon . - Basel : Sphinx, 1980 . - 222 p. : foto's, ill.
Oorspr. titel: Traditions occultes des Gitans
ISBN 3-85914-134-1

Vervolging van zigeuners in Nederland 1940-1945 / B.A. Sijes . - Den Haag : Martinus Nijhoff, 1979 . - 189 p. - (Monografieën ; nr. 13)
Met bijl., reg.

ISBN 90-247-2201-2

Een volk op doortocht : zigeuners tijdens de Tweede Wereldoorlog / J. Yoors . - Amsterdam : Meulenhoff, 1981 . - 231 p.

Oorspr. titel: Crossing : a journal of survival and resistance in World War II

ISBN: 90-290-1214-5

Waar hebben we het aan verdiend? : ervaringen van mensen uit een woonwagen . - Aduard : Het Werkhuis, 1981 . - 153 p.

In dit boekje hebben woonwagenbewoners zelf hun gevoelens en ervaringen verteld. Thema's: vroeger ; kermis ; beleid ; oorlog ; discriminatie ; werk ; woonwagenvrouwen ; van een huis in een wagen ; toekomst.

We are the Romani people : Ame sam e Rrommane dzene / I. Hancock . - Hertfordshire : University of Hertfordshire Press, 2005 . - 180 p., afbn. -

(Collection Interface)

Met lit. opg.

1-902806-19-0

Hanboek met vragen bedoeld voor ieder die werkt met Romani in of uit Centraal en Oost-Europa. Aandacht voor achtergrond, politiek, cultuur, taal en de keuken. Bevat ook lijst met bekende en minder bekende personen van Romani afkomst.

What's the Romani language? / P. Bakker ... [et.al.] . - Hertfordshire : Centre de recherches tsiganes; University of Hertfordshire Press, 2000 . - 140 p. -

(Interface collection)

ISBN 1902806069

De Romani taal vindt zijn oorsprong in India. De eerste Romani-sprekenden kwamen in de late Middeleeuwen naar Europa. Heden ten dage wordt de taal gesproken in Europa, Amerika en Australië. Het is waarschijnlijk de enige taal die in alle landen van Europa wordt gesproken.

Dit boek gaat over de Romani-taal, zijn oorsprong, huidig gebruik en status, het begin van literatuur en film en de manier waarop kinderen de taal leren en nog veel meer.

In het boek een lijst met aanvullende literatuur en interessante web-sites.

"Wij moeten nu iets doen" : woonwagenbewoners in Kerk en Samenleving : een casestudy in het Heuvelland, Zuid-Limburg / J. van Meurs . - Nijmegen :

Nijmeegs instituut voor Missiologie, 2002 . - 128 p., bijl. - (Occasional papers : 4)

Met lit. opg.

ISBN 9080620343

Casestudy gehouden in drie parochies en hun woonwagencentra. De probleemstelling van het onderzoek luidde: Welk beleid dient er te worden ontwikkeld wat betreft de transformatie van categoriaal woonwagendorp naar pastorale dienstverlening ten behoeve van woonwagenbewoners via het

parochiepastoraat? De bedoeling van het onderzoek was om meer inzicht te krijgen in de factoren die, in positieve en negatieve zin, meespeelden bij het integratieproces van woonwagenbewoners in parochies. Het inzicht dat op deze wijze werd verkregen wordt vervolgens gebruikt voor het ontwikkelen van een realistische veranderingsstrategie.

Wij Zigeuners / J. Yoors . - Amsterdam : Karnak, [z.j.] . - 268 p. : foto's
Oorspr. titel: The Gypsies
ISBN: 90-6350-013-0

Het wilde vuur : Sinti & Roma aan het woord ; verhalen vanaf WO II tot heden / samengest. door M. Meijer . - Hoogmade : De Sirenen, 2004 . - 191 p. : ill.
Met lit. opg.
ISBN 90-807998-1-5
Verhalen van Sinti en Roma zelf over hun leven, tradities en toekomstverwachtingen.

Wonen in een huis op wielen . - Gent : Vlaams Overlegorgaan Woonwagenwerken . - 25 p.
Met bijln.

Wonen in een wagen op een kamp en op een camping / F. van Beeck, U. Nooteboom /G. Sengers . - [s.l.] : Provincie Noord-Brabant, 1979 . - 40 p. : foto's
Uitgave in het kader van de manifestatie "Wonen in een wagen, waarom niet?"

Wonen in een wagen, vroeger en nu / Het Werkhuis . - Aduard : Het Werkhuis . - 87 p.

Woonwagenbewoners : burgers in de risicomaatschappij / S. Khonraad . - Utrecht : Jan van Arkel, 2000 . - 282 p.
Met lit. opg.
ISBN: 90-6224-443-2

In dit boek staat de vraag centraal waarom woonwagenbewoners, na meer dan een halve eeuw intensieve overheidsbemoeyenis, steeds verder in de marge van de samenleving zijn geraakt.

Woonwagenbewoners en zigeuners in Nederland / A. Cottaar, L. Lucassen, W. Willems . - 's-Hertogenbosch : Katholiek Pedagogisch Centrum (KPC), 1997 . - 106 p. : ill. - (Bouwstenen voor intercultureel onderwijs)
Met lit.opg.
ISBN 90-71845-44-3

Deze publikatie is bedoeld als achtergrondinformatie voor docenten die in het kader van hun lessen maatschappijleer en geschiedenis aandacht willen besteden aan het verblijf van woonwagenbewoners en zigeuners in Nederland. Daarnaast is

het geschikt voor zelfstandig gebruik door leerlingen, bijvoorbeeld ten behoeve van scripties.

Woonwagengewoners in de regio Breda over wonen, arbeid en onderwijs / I. Busink, S. Khonraad . - Utrecht : Universiteit Utrecht, 1995 . - 78 p.
Met lit.
ISBN 90-5187-208-9

Woonwagengewoners, Sinti en Roma . - In: Scoop, jrg. (2002), nr. 3
Themanummer
Themanummer van Scoop over het woonwagenwerk in Noord-Brabant met speciale aandacht voor Roma en Sinti

Woonwagenjongeren : een oriënterend onderzoek naar hun maatschappelijke positie / J. Overbekking . - Nijmegen : OABG, 1989 . - 64 p.
Met lit.opg.

Woonwagenvolk / L. Mazirel / L. de Goei . - Amsterdam : Van Genneep, 1986 . - 118 p. - (Kritiese Bibliotheek)
Met lit. opg.
ISBN: 90-6012-708-0

Zigeuner : Porträt einer Randgruppe / E. Wüpper / G. Schwab . - Luzern [etc.] : Bucher, 1979 . - 135 p. : foto's - (Bucher report 5)
Met lit. opg.
ISBN 3-7658-0290-5

Zigeuner : Roma, Sinti, Gitanos, Gypsies zwischen Verfolgung und Romantisierung ; Katalog zur Ausstellung "Zigeuner zwischen Romantisierung und Verfolgung-Roma, Sinti, Manusch, Calé in Europa" des Hamburgischen Museums für Völkerkunde / R. Vossen . - Frankfurt/M [etc.] : Ullstein, 1983 . - 351 p. : foto's - (Ullstein Sachbuch nr. 34135)
Met bijl.
ISBN 3-548-34135-7

Zigeuner und Zigeunerwissenschaft : ein Beitrag zur Grundlagenforschung und Dokumentation des Völkermords im "Dritten Reich" / J.S. Hohmann . - Marburg/Lahn : Guttandin und Hoppe, 1980 . - 262 p. - (Reihe Metro ; Bd. 6)
ISBN 3-922140-05-X

Zigeuner zwischen Verfolgung und Integration : Geschichte, Lebensbedingungen und Eingliederungsversuche / G. von Soest . - Weinheim [etc.] : Beltz, 1980 . - 168 p.

ISBN 3-407-55518-0

De zigeuners / Toby Houdijk . - [s.n.] : Ety Hillesum College . - 12 p.
Afstudeerscriptie

Zigeuners : bestaan aan grenzen ; Plaatsbepaling & reader / P. Bos ...[et.al.]
. - [s.l.] : Vereniging de samenwerkende landelijke pedagogische centra . - 171
p.

Zigeuners: Sinti en Roma onder het hakenkruis / Lydia Chaogoli. – Antwerpen :
Uitgeverij EPO, 2008
ISBN 9064454949

Historische getuigenis over het lot van de Sinti en Roma in Europa in de nazitijd, van
1933 tot 1945. Het zogenaamde 'zigeuner'-volk werd, op dezelfde manier als het
Joodse volk, vervolgd omdat het volgens de nazi-ideologie niet tot het Germaanse ras
behoorde.
De lijdensweg van de Sinti en de Roma is echter nauwelijks bekend.

Zigeuners in ons midden ; De karavaan trekt verder, een spoor blijft achter /
G. Deraeck . - Budel : Damon, 2001 . - 128 p.
Met lit.opg.
ISBN 9055732060

In dit werk wordt uitvoerig de huidige situatie van de diverse Zigeunergroepen
besproken. De auteur betreft hierbij zowel de positie van en voorzieningen voor
de sinds lang 'ingezeten' Zigeuners (Sinti, Roms, Manoesjen) in België en
Nederland als de Roma uit Centraal- en Oost-Europa die de laatste tijd als
nieuwkomers-vluchtelingen in West-Europa een nieuw 'onderkomen' zoeken.

Zorgen van woonwagenbewoners / I. Busink, S. Kohnraad . - Utrecht :
Universiteit Utrecht, Vakgroep Algemene Sociale Wetenschappen . - 44 p.
ISBN 90-800851-1-1

Zwischen Liebe und Hass : ein Zigeunerleben / Ph. Franz . - Freiburg [etc.] :
Herder, 1985 . - 93 p.
ISBN3-451-20398-7

Artikelen

Het wagenwiel ligt in de voortuin / J. Groen . – In: De Volkskrant, 11 oktober 2004
Artikel naar aanleiding van het verschijnen van de " Monitor Racisme een extreem
rechts: Roma en Sinti" van de Anne Frankstichting. Aan het woord komen Lalla
Weiss, Gjunler Abdula (voorzitter Landelijke Stichting Roma Emancipatie), Amet
Jasar en Bianca Wagner. Zij zijn van mening dat het mogelijk en noodzakelijk is

om te integreren in de Nederlandse samenleving, zonder de eigen cultuur te verloochenen. Onderwijs en werk zijn daarvoor heel belangrijk.

Zigeunernummer . - Deventer : Ankh-Hermes, 1984 . - In: Prana : tijdschrift voor geestelijke verruiming en randgebieden der wetenschappen, (1984) nr. 35 (voorjaar) . - 96 p. : foto's, ill.

Jeugdboeken / romans

Branko / Milena Magnani. – Amsterdam : De Bezige Bij, 2008. 191 p.
ISBN 9023428994

Roman over de waarde van tradities en de kracht van verbeelding Zevenmaal wordt de Hongaarse zigeuner Branko Hrabal in zijn borst gestoken, maar hij wil nog niet sterven niet voordat hij zijn verhaal heeft verteld. Enkele maanden eerder is hij met zijn vrachtwagen aangekomen in een Romakamp en heeft hij tien mysterieuze kisten uitgeladen. De kisten vertellen de geschiedenis van Branko s voorouders, die rondtrokken met hun beroemde circus tot ze tijdens de Tweede Wereldoorlog werden verraden

Duizend jaar onderweg / Els de Groen . - Baarn : Uitgeverij de Fontein, 2000 .
- 126 p.
Met woordenlijst
ISBN 90-261-1578-4

'Duizend jaar onderweg' is een kennismaking met een volk dat veel achter de rug heeft. Het boek is belangrijk voor Roma én niet-Roma, omdat het zuiver en helder is en het de Roma-cultuur op een eerlijke manier in beeld brengt. De twee hoofdrolspelers zijn Esma en Adnam, die verliefd op elkaar worden. Beiden krijgen te maken met de tradities, normen en waarden die zo belangrijk zijn voor de zigeuner cultuur. Met alle gevolgen van dien. Esma en Adnam weigeren nog langer als tweederangsburgers aan de rand van de samenleving te staan. Zij gaan op zoek naar een betere toekomst voor henzelf. Dat is de kern van dit boek.

Els de Groen weet de filosofie en de tragiek van de Roma in dit boek goed te beschrijven.

En ze trokken er samen op uit...: een ontdekkingsreis van twee woonwagenkinderen / I. Bijnsdorp, J. Poort-van Eden . - Utrecht ; Stichting Woonwagenwerk, 1981 . - ill.
Beeldverhaal

Opgejaagd / Lydia Rood . – Amsterdam : Leopold, 2009. 170. p.
ISBN 9025855113

Maira woont met haar hele familie in een wagen. Het zwervend bestaan is niet gemakkelijk, en de Duitse maatregelen tegen hun volk worden steeds harder. Op een

ochtend worden Maira en haar ouders door de politie uit hun bed gehaald. Ze moeten naar Westerbork en later naar Auschwitz. Om te werken, zeggen de Duitsers. Op weg naar de trein is er plotseling een man die Maira het bos in duwt. 'Weg jij! Rennen en niet omkijken!' Maar Maira kijkt wel. Zal ze haar familie ooit terugzien?

Ruiters in de nacht / F. de Cesco. – Antwerpen : Facet, 2002
ISBN 90-5016-344-0

De 12-jarige Felipe woont bij zijn vader in Spanje, waar hij een zigeunermeisje met een paard ontmoet dat hem helpt zijn lot te accepteren.

Sla een spijker in mijn hart : roemeense roman na de revolutie / M. Meester . - Amsterdam : Uitgeverij Balans, 2006 . - 335 p.
90-5018-767-6

Auteur geeft een indringend portret van de Roma-gemeenschap in Roemenie, gebaseerd op haar ervaringen tijdens verschillende (langdurige) bezoeken aan het land.

De verdwaalde nomade / M. Meester. - Amsterdam : Meulenhoff, 2000. - 203 p.
ISBN 90-290-6757-8

In het eerste deel van dit boek keren de schrijfster en haar reisgenoot terug naar Roemenië, naar de zigeuners waar ze tijdens een eerdere reis een tijd verbleven. Om oude bekenden te bezoeken, maar ook om te kijken wat er terecht is gekomen van de deels door henzelf georganiseerde hulp voor enkele straatarme Roemeense zigeunergemeenschappen. Het conflict tussen zigeuners en hun omgeving, tussen de nomade en de gevestigde maatschappij, is ongeveer zo oud als de mensheid, ook al hebben de meeste zigeuners het trekken opgegeven. De zigeuners in het eerste deel van het boek blijken inderdaad een heel andere verhouding tot organisatievormen en bezit te hebben dan de gevestigde westerlingen. De schrijfster weet de mensen die zij ontmoet, in al hun aandoenlijkheid of met al hun onhebbelijkheden mooi te portretteren.

Zingende violen : zigeunersprookjes / M. Voriskova . - Deventer : Ankh-Hermes, 1984 . - 192 p. : ill.
90-202-0054-2

Audio visueel materiaal

I soeni : de droom [dvd + cd] / C. Goeijers . - Amsterdam : Jura Filmproducties, 2003 . - 1 dvd (76 min.) : kleur 1 cd (Awah, Marie Kamlie Dei)
I soeni vertelt het verhaal van Reinard Dewus die, als zanger Rein Mercha, een volksheld is van vele Sinti-zigeuners. Hij zingt in zijn eigen taal, het Romanes, liederen over de liefde en over de geschiedenis van zijn volk. De film is een muzikaal avontuur over dromen en verlangens van de verdwijnende Sinti-cultuur in Nederland en laat daarnaast de spanning zien die het leven

tussen twee werelden oproept. Een voorbeeld hiervan is het feit dat hij zijn dochter thuis houdt van school, omdat hij de school geen veilige omgeving vindt voor haar.

Carmen meets Borat [dvd] / M. Stalenhoeft. – Living Colour, 2009 – 1 dvd (60 min) 2008, Nederland

Documentaire over een Roemeens meisje wier leven overhoop werd gegooid door alle commotie over de film die de Britse komiek Sacha Baron Cohen maakte rond het typetje Borat. Borat zet de dorpelingen neer als karikaturen van primitieve zigeuners, zogenaamd Kazachstan.

Meer informatie:

<http://www.cinema.nl/films/4256401/carmen-meets-borat>

Integratie zigeuners : Roma en Sinti [cd] : radioprogramma De Ochtenden, 18 augustus 2005 . - Hilversum : EO, 2005 . - 3 cd's 180 min

Opname van het radioprogramma " De Ochtenden" van 18 augustus 2005 over de integratie van Roma en Sinti in Nederland met als gasten Lalla Weiss en Leo Lucassen. In het eerste uur aandacht voor de geschiedenis van de integratie van Roma en Sinti in Nederland, in het tweede uur de positie van Roma en Sinti in andere Europese landen en in het laatste uur het hier en nu en de toekomstverwachtingen.

Latcho drom: Tony Gatliff, 1993

Latcho drom (goede reis) de 2de film van Roma-regisseur Tony Gatliff.

Latcho drom is een muzikale documentaire zonder dialogen die de voortdurende trektocht laat zien van de Roma: van India, via Egypte en Turkije naar Europa. In elk van de landen die aangedaan wordt laat Gatliff een lied vaak met een dans zien.

<http://www.cinema.nl/films/488813/latcho-drom>

Porajmos [dvd] / . – Utrecht : Fusco films, 2009

In Porajmos gaan we samen met de 16-jarige Sinti-tiener Maira de confrontatie aan met een symbool van intolerantie; concentratiekamp Auschwitz. Porajmos vertelt het verhaal van een tiener tussen twee culturen. Maira woont haar hele leven al in Nederland. Toch voelt ze zich in de eerste plaats zigeuner. Op een dag mee mag ze mee naar Auschwitz. Wat betekent herdenken voor een Nederlands Sinto-meisje?

Bestelinformatie: <http://www.fuscofilms.nl/PorajmosDVD.html>

Sinti, Roma & Gadge : Nederland en zijn zigeuners [video] / H. Stam

Documentaire die aan de hand van interviews met zigeuners, politici en ambtenaren en met gebruikmaking van uniek archiefmateriaal een verhelderend beeld geeft van de vaak wankelende verstandhouding tussen de zigeuners en de Nederlandse overheid.

De witte raaf : een Sinti, zigeuner, ontdekkingsreis met Lalla Weiss [dvd] / B. Entrop . - Breda : SOL Filmproducties, 2004 . - 1 dvd (70 min.) : kleur

en

Portret van Lalla Weiss, woordvoester van de Landelijke Sinti en Roma Organisatie, die een jaar lang gevolgd wordt in haar privé-leven en haar strijd voor een betere toekomst voor de kinderen van Roma en Sinti. Uitgebreid vertelt ze over de geschiedenis, de rol van de muziek, de rolpatronen en de tradities.

Wonen in een Wagen en Leren op School [video] / KPC Groep . - 's-Hertogenbosch : KPC Groep, ...? . - 1 videocassette, 11 min.

Behoort bij de uitgaven *Wonen in een wagen en Leren op school*

Woonwagengewoners [dvd] . - Eindhoven : Omroep Brabant, 2006 . - 1 dvd : 25 min. : kleur - (Olifantendoders : aflevering 11, februari 2006)

Aflevering van het programma *Olifantendoders* waarin twee jonge verslaggevers verschillende woonwagenvelden bezoeken om te kijken wat er waar is van de vooroordelen die er zijn over woonwagengewoners.

Zigeuners : [video] . - Eindhoven : Omroep Brabant, 2004 . - 1 videocassette : 30 min. : kleur - (Wandeling : afl. 216 (25 mei 2004))

In deze aflevering van de "Wandeling", een programma van Omroep Brabant, gaan de presentatoren naar Het Alziend Oog in de St. Jan in 's-Hertogenbosch. Voor zigeuners gaat een beschermende kracht uit van dat oog: ze staan onder bescherming van God die hen op hun pad volgt. Vervolgens bezoeken zij de Landelijke Sinti organisatie (LSO) in Best en tenslotte maken ze kennis met de Paul Schafer Gipsy Band.

Zigeunerspel [video] 50 minuten

Zigeunerspel, documentaire over de Roma-kwestie in de provincie Utrecht (gemeente Driebergen), waar een aantal Roma een bedrag van f 600.000,- kregen om zich elders te vestigen